

Barbara Strnad: Morski rak. Tretja nagrada v starostni kategoriji od 18 do 25 let.

Wraberjeva knjižnica v ljubljanskem Botaničnem vrtu • Ko so ti knjige del življenja, potem ima vsaka knjiga svojo zgodbo

Ko so ti knjige del življenja, potem ima vsaka knjiga svojo zgodbo

Pokojnemu prof. dr. Tonetu Wraberju so knjige pomenile prav to. Dobro se spomnim, kako je ob pripovedovanju vedno vzel v roko knjigo, potem prebral kak stavek iz nje in dodal, kdaj in kje jo je kupil on ali pa njegov oče ali pa kdo mu jo je podaril. V vsaki knjigi je imel zapisana datum in ceno in zanj so imele neprecenljivo vrednost. Tako v službi kot doma so bile njegove delovne sobe od tal do stropa polne knjig, police so zasedale vse stene, med njimi ni bilo praznega prostora. Na mizi je bilo tudi vedno nekaj knjig in separatov, miza je bila dobesedno zasuta s knjigami. Ko si kaj

potreboval, je samo vzel ustrezno mapo in iz nje potegnil separat, ki je obravnaval posamezno vrsto. Ni potreboval nobenega kazala ne računalnika, naslovi, avtorji in tematika posameznega dela so bili v njegovi glavi. Takoj je našel ustrezen citat, ki bi ga bilo treba še dodati v razpravo, da bi bila ta še bolj podkrepjena. Če je bil on recenzent, potem je bilo delo zanesljivo temeljito pregledano, ne le vsebinsko in strokovno ustrezno, tudi jezikovno je moralo biti neporečno. Imel je res občutek za slovenski jezik. Zato si je večkrat izmislil kako prav posrečeno ime. Cvetana in še marsikaj so

tako postale z njim uporabne besede. Nikoli ni bil takoj zadovoljen z besedilom, ne le z drugimi, tudi svoje je pilil do vrhunskosti. Vsi njegovi prispevki, tudi kratki, so prave male mojstrovine.

Za *Proteus*, pri katerem je bil najprej poverjenik in kasneje dolgoletni urednik, je urejal in zanj pisal, kot da bi šlo za knjigo in ne le za mesečno revijo. Vsako številko je z velikim navdušenjem prinesel še čisto svežo. Njegovo izredno bogato bibliografijo sta ob njegovi sedemdesetletnici leta 2009 temeljito obdelala Tinka Bačič in Nejc Jogan.

Številna popotovanja z njim v različne predele tako doma kot po nekdanji skupni državi ali še kam dlje bodo vsem tistim, ki smo kdaj bili na njih, ostala za vedno v spominu. Biti z njim za več dni je bilo prekrasno. Na vse ekskurzije se je temeljito pripravil. Ravno zaradi tega, ker je imel tako bogato knjižnico, je vse prej preštudiral in potem to tako barvito (sočno) razlagal, da

ga je bilo res prijetno poslušati. Pripovedoval ni le o botaniki, imel je celovit pogled na svet, zato je znal vse umestiti v prostor in čas. Poznal je botanike in njihova dela, poznal je njihove raziskave in vsaka njegova razprava se je začela s temeljitim zgodovinskim pregledom tega, kar so že vsi predhodniki pred njim naredili. Nikoli se svet ni začel z njim. Zgodba je bila celovita, zato pa toliko bogatejša.

Njegova knjižnica je bila zanj zaklad, neuhajljivi vir, iz katere je vsrkaval svoje bogato znanje. Vsebuje dela iz botanike in sorodnih ved, planinske (gorniške) knjige, zgodovinska in leposlovna dela. Tukaj so številni članki njegovih kolegov iz srednjeevropskega prostora in Balkana. Cel kabinet jih je bil poln, ko je še deloval na fakulteti.

V botanični vrt je rad zahajal. Tudi njegovo delovno mesto pri prvi zaposlitvi v Prirodoslovnem muzeju Slovenije je bilo na začetku sistematizirano kot asistent v botaničnem vrtu. Že kot štiriletni otrok je narisal pr-

Spominska soba s fotografijama prof. dr. Toneta Wraberja (levo) in dr. Maksa Wraberja (desno). Foto: David Bavcon.

Del knjižnice prof. dr. Toneta Wraberja. Foto: David Bavcon.

vo risbo v vrtu, ki je bila ob dvestoletnici botaničnega vrta Univerze v Ljubljani tudi objavljena in jo je že pred tem podaril vrtu. Velikokrat je pripovedoval, kako je bilo v stari upravni zgradbi. Še posebej je rad povedal, kako se je, ko je prvič prišel iz vojske, ustavil na Rudniku, v vrtu pri kolegu Vinku Strgarju pustil puško in opremo in potem odšel domov.

Zdaj so njegove knjige prav tam, kjer je začel svojo strokovno pot - na Oddelku za biologijo Biotehniške fakultete. Ko smo leta 2009 najeli tivolski rastlinjak, je takoj dodal, da je tudi tam eno leto delal. Bil je skoraj povsod, kjer so bile rastline: v Tivoliju, Juliani, botaničnem vrtu, v herbariju v muzeju in na fakulteti. Povsod so ga obdajale rastline, največ pa v naravi, kjer je med njimi preživel večji del svojega raziskovalnega dela, zato so bila njegova predavanja tako celovita, da jih je bilo škoda zamuditi. Na vsako se je posebej pripravil.

Da je knjižnica ostala v celoti in prišla v Botanični vrt, ima veliko zaslugo dr. Lojze Gostiša, ki se je potrudil in organiziral oceno celotne knjižnice in si prizadeval, da bi bilo to poplačano. Prav tako je tak predlog dal akademik prof. dr. Boštjan Kiauta. Končne pogovore o donaciji knjižnice pa je vodil prof. dr. Tom Turk.

Ko je knjižnica prišla v vrt, smo obljubili, da jo bomo odplačali, saj je kazalo, da se bodo le našla sredstva na ministrstvih. Razmere so se naglo slabšale in že podpisane obljube so ostale neizpolnjene, vse upanje je odpadlo. Veseli smo bili, da se je družina v teh zelo kriznih okoliščinah odločila, da knjižnico v celoti podari Botaničnem vrtu Univerze v Ljubljani.

V petek, 27. septembra leta 2013, je bila v Botaničnem vrtu Univerze v Ljubljani skromna slovesnost. Po uvodnem pozdravu vodje vrta dr. Jožeta Bavconca je delo prof. dr. Toneta Wraberja na kratko orisal prodekan

V prvi vrsti od leve proti desni hčerka Irena s sinom, žena Sonja, sin Andrej z ženo in brat Tomaž. Foto: David Bavcon.

za področje biologije prof. dr. Tom Turk. Z družino pokojnega profesorja dr. Tone-ta Wraberja: ženo Sonjo in hčerko Ireno s sinom, sinom Andrejem z ženo, ter sestro Sabino in bratom Tomažem z ženo smo potem odšli v staro upravno zgradbo, kjer je njegova spominska soba.

Kako je bil cenjen pokojni prof. dr. Tone Wraber, je najlepše pričala množična udeležba na odprtju knjižnice. Prišli so iz Avstrije in iz Italije ter številni njegovi domači prijatelji. Vse je družilo prijateljstvo z njim in številne skupne ekskurzije v najrazličnejše koticke po Sloveniji, v zamejstvo, po Balkanu in še kam drugam, kamor je vodil svoje študente, prijatelje in kolege. Kako prijetni pogovori so stekli ob tem. Ni se mudilo, zdelo se je, da je to res dan za pogovor. V umirjenem dnevu je vrsta za ogled knjižnice kar čakala in se izmenjavala, pogovori so se vrstili in številni nekdanji znanci so se po veliko letih zopet srečali. V tako prijetnem

vzdušju, ki bi ga bil pokojni profesor zanesljivo vesel, je minilo druženje, za katerega je zaslužna družina pokojnega profesorja, ki se je v teh težkih časih odločila, da knjige podari Botaničnemu vrtu Univerze v Ljubljani. S tem je vrt dobil izredno dragoceno knjižnico, katera mu s tem daje še večji pomen v družbi starih botaničnih vrtov, ki vsi imajo svoje knjižnice.

Knjižnica bo tako kot ostali deli vrta dostopna za vodene skupine po predhodni najavi, enako za raziskovalce, kjer si bodo željeno delo lahko ogledali v večnamenskem prostoru zunaj knjižnice v isti stavbi.

Jože Bavcon